

СТАН ВИВЧЕННЯ ПЕРИФІТОНУ МАЛИХ РІЧОК УКРАЇНИ ТА ПЕРИФІТОНУ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

Л.Ю.Чернишенко¹,
Н.М.Корнійчук²

^{1,2}Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Фітоперифітон - один з основних компонентів літоральної зони водних екосистем. Термін "перифітон" був уперше використаний А.Л. Бенінгом [5]. В екологічному енциклопедичному словнику під перифітоном розуміють угруповання організмів, які населяють живі та неживі субстрати під водою.

Найповніший підхід до визначення перифітону представлений у роботах А.А. Протасова [6]. Так, перифітон він визначає як специфічне екологічне угруповання гідробіонтів, життєдіяльність яких перебігає на розділі рідкої та твердої фази.

О.С.Тарашук проводив дослідження епіфітних угруповань водоростей річкової ділянки Канівського водосховища. В результаті дослідження було виявлено 180 видів водоростей, представлених 188 внутрішньовидовими таксонами. Серед них як за видовим багатством так і за біомасою переважають діатомові (Bacillariophyta, 52% загальної кількості видів) [1].

В роботах Т.Ф.Шевченко висвітлено питання розподілу водоростей перифітону дніпровських водосховищ. Встановлено, що в дніпровських водосховищах розподіл водоростей перифітону в значній мірі залежить від типу субстрату. На твердому штучному неорганічному субстраті та на ВВР до спектру провідних входили роди відділів Bacillariophyta, Chlorophyta та Cyanophyta, а на зелених нитчастих водоростях – роди відділів Bacillariophyta та Cyanophyta. [2]

Вченими П.Д.Клоченко, Г.В.Харченко та Т.Ф.Шевченко було вивчено розподіл водоростей епіфітону на ВВР, що відносяться до різних екологічних груп. Встановлено, що у водоймах м. Києва найбільш сприятливі умови для їх вегетації формуються на занурених рослинах, де кількість видів та внутрішньовидових таксонів водоростей, а також кількісні показники їх розвитку значно вищі, ніж на рослинах інших екологічних груп[4].

Вченими О.В.Трифоновим і Т.А.Макаревич було доведено, що використання перифітону для доочистки стічних вод може значно знизити вміст в них забруднюючих речовин, перш за все важких металів та біогенних елементів (азоту і фосфору). Згідно літературним даним, використання перифітону дозволить підвищити ступінь очистки на 30-40%. Даний метод високоефективний та екологічно вигідний[3].

Загалом, альгофлора України недостатньо досліджена і потребує подальшого вивчення
Література

1. О.С.Тарашук. Епіфітні угруповання водоростей річкової ділянки Канівського водосховища залежно від екологічних факторів// Гидробиол. журнал. – 2009. – 45, № 4. – С. 34-50.
2. Т.Ф. Шевченко. Распределение водорослей перифитона Днепровских водохранилищ в зависимости от типа субстрата// Гидробиол. журнал. – 2011. – 47, № 1. – С. 3-12.
3. О.В.Трифонов, Т.А.Макаревич. Перифитон и его роль в формировании качества воды, прошедшей биологическую очистку в аэротенках// Гидробиол. журнал. – 2011. – 47, № 5. – С. 37-44.
4. П.Д.Клоченко, Г.В.Харченко, Т.Ф.Шевченко. Особенности распределения водорослей эписитона в водоёмах г.Киева// Гидробиол. журнал. – 2012. – 48, № 1. – С. 43-54.
5. Бенинг А.Л. К изучению придонной жизни реки Волги // Монографии Волжской биол. станции. – Саратов: Б.и., 1924. – 398 с.
6. Протасов А.А. Пресноводный перифитон. – К.: Наукова думка, 1994. – 308 с.